

HATÁROK ÉS HATÁRMENTISÉG AZ ÁTALAKULÓ KÖZÉP-EURÓPÁBAN

Nemzetközi tudományos konferencia
(2002. 09. 30–10. 01.)

Szervezők:

a Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Akadémiai Bizottság
Településtudományi és Területfejlesztési munkabizottsága
és a Debreceni Egyetem Társadalomföldrajzi és Területfejlesztési
Tanszéke

Szerkesztette:

PROF. DR. SÜLI-ZAKAR ISTVÁN

Debrecen, 2003

TARTALOM

Előszó.....	3
-------------	---

HATÁROK ÉS HATÁRMENTISÉG

Wolfgang Aschauer: Egy „működő” schengeni határ: az államhatár szerepének átalakulása a német-dán határvidéken.....	6
Kiss Éva Edit: Határ-e az országhatár az ipari befektetők számára?	17
Süli-Zakar István: A határok és a határmentiség átértékelődése Közép-Európában.....	30
Czimre Klára: Magyarország euroregionális együttműködéseinek összehasonlító elemzése.....	50
Molnár Ernő: Kapuvárosok a globális városversenyben.....	63
Tóth Géza: Autópályáink területfejlesztő hatásának vizsgálata a shift-share analízis módszerével.....	70

HATÁROK ÉSZAKKELET – MAGYARORSZÁG KÖRÜL

Baranyi Béla: Schengen árnyékában – Euroregionális szervezetek és a határon átnyúló együttműködés kérdései Magyarország keleti államhatárai mentén.....	81
Pál Ágnes: A Dél-Alföld országhatár mentén fekvő kisvárosok településalkotó szféráinak vizsgálata.....	92
Kozma Gábor: A határmenti térség Hajdú-Bihar megye területfejlesztésében.....	102
Teperics Károly: Határmenti együttműködések Északkelet-Magyarország középfokú oktatásában.....	112
Mező Ferenc: Debrecen, a keleti transzferzóna kapuvárosa.....	121
Kovács Tibor: Regionális tervezés, programozás az Észak-Alföldi Régióban.....	140
Cserhádi Ferenc: Az Észak-Alföldi Régió határon átnyúló kapcsolatainak fejlődési lehetőségei az EU csatlakozás után.....	153
Balcsók István: A diplomásoktól a napszámosokig – külföldiek a „keleti végek” munkaerőpiacán.....	160
Dancs László: Turizmus és üdülési szokások Kárpátalja határ menti településein a harmadik évezred küszöbén... ..	169
Kovács Krisztina: Külföldiek megítélése és társadalmi integrálódása Nyíregyházán.....	179
Koncz Gábor: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye határmenti területeinek elérhetőségi viszonyai és fejlesztési lehetőségei.....	193
Komádi Mónika: A debreceni szakmai kiállítások és vásárok külföldi vonatkozásai.....	204
Nagy Zoltán: Borsod-Abaúj-Zemplén megye és kistérségeinek fejlődése a mutatószámok tükrében a 90-es évek végén.....	216
Galambosné Hornyák Erika: A Tokaji és a határok – borexport és bormarketing	224
Blahó Katalin: A területfejlesztési decentralizált pénzeszközök felhasználása Heves megyében.....	231
Bujdosó Zoltán – Tomor Tamás: : Térinformatikai módszerek alkalmazása a vonzáskörzet vizsgálatokban a magyar – román határ hajdú-bihar megyei szakaszán.....	240
Szenográdi Péter: Erdélyi értelmiségiek társadalmi beilleszkedése Békés megyében.....	255

SCHENGENI HATÁROK

Sallai János: Az államhatárok jövője a Kárpát-medencében, a „schengeni folyamat” tükrében.....	270
Heikki Eskelinen – Kimmo Niiranen – Seres László: Távoli szomszédok.Kísérletek a gazdaság összehangolására a finn-orosz határ mentén.....	281
Orbán Ottilia: Magyarország Európai Unió csatlakozásának hatása Hargita megyére.....	297
Patkós Csaba – Dávid Lóránt: A Turizmus és európai identitás Schengen után.....	302
Jakó Melinda: A kompetencia fogalmának értelmezési lehetőségei Magyarországon, a kompetenciák elismerésére tett kísérletek az Európai Unióban.....	317
Trón Zsuzsanna: A magyar agrárgazdaság kilátásai az EU csatlakozás tükrében.....	331
Kajati György: A nemzetközi villamosenergia-forgalom az UCTE-rendszerben, különös tekintettel a CENTREL-országok határai mentén.....	344
Radics Zsolt: Közép-európai határok és Schengen hatása a külgazdaságra.....	353
Tóth Antal: A Határország által felfedett jogellenes cselekmények bűnözésföldrajzi vizsgálata (1990-2001).....	374

CONTENTS

Preface.....	3
 BORDERS AND BORDER REGIONS	
Wolfgang Aschauer: A working Schengen-border: the change of the role of the border along the German-Danish border.....	6
Éva Edit Kiss: Is the border a limit for industrial investors?	17
István Süli-Zakar: The reevaluation of the borders and the cross-border co-operations in Central-Europe.....	30
Klára Czimre: Comparative analysis of the euroregional co-operations in Hungary.....	50
Ernő Molnár: The gateway – cities in the global competition.....	63
Géza Tóth: The examination of regional development effect of our motorway-system with shift-share analysis... ..	70
 BORDERS IN THE NORTH-EASTERN HUNGARY	
Béla Baranyi: Ready for schengen – euroregional organisations and the cross-border co-operation issues on the eastern borders of Hungary.....	81
Ágnes Pál: The examination of the provincial town situated along the border in the South GreatPlain.....	92
Gábor Kozma: The border region in the regional development of Hajdú-Bihar county.....	102
Károly Teperics: Cross-border co-operations in the secondary education of Northeastern Hungary.....	112
Ferenc Mező: Debrecen: The gateway-city of eastern transfer zone.....	121
Tibor Kovács: Regional planning and programming in the North Great Plain Region.....	140
Ferenc Cserháti: Development chances of interregional co-operations in the North Great Plain Region after the EU- accession.....	153
István Balcsók: From diploma holders to day-workers – foreigners in the market of the „East Ends”.....	160
László Dancs: The tourism and the holiday customs in the settlements along the border in Transcarpathia entering the third millennium.....	169
Krisztina Kovács: Nyíregyháza and the Foreigners.....	179
Gábor Koncz: The accessibility of the border regions of Szabolcs-Szatmar-Bereg County and the possibilities of its improvement.....	193
Mónika Komádi: The foreign relationships of the professional exhibitions and fairs of Debrecen.....	204
Zoltán Nagy: The Development of Borsod-Abaúj-Zemplén County and Its Small Regions at the End of the 90-ies, Based Upon Indicators.....	216
Erika Galambos-Hornyák: The Tokaji and the borders – wine-export and wine-marketing.....	224
Katalin Blahó: Assignment of the decentralized money funds in Heves County.....	231
Zoltán Bujdosó-Tamás Tomor: The use of GIS methods in the examination of attraction zones – the section of Hajdú-Bihar county along the Hungarian-Romanian border.....	240
Péter Szenográdi: The social adapting of the Transylvanian intellectuals in Békés county.....	255
 SCHENGEN BORDERS	
János Sallai: Future of State Borders in the Carpathian Basin as a Consequence of the „Schengen Process”.....	270
Heikki Eskelinen – Kimmo Niiranen – László Seres: Remote neighbourhood: attempts to harmonize the the economy along Finnish-Russian border.....	281
Ottília Orbán: The effect of the EU-accession of Hungary on Hargitha county.....	297
Csaba Patkós – Lóránt Dávid: Tourism and European identity after „Schengen”.....	302
Melinda Jakó: The possibilities for the interpretation of the concept competence in Hungary, attempts to admit competences in the EU.....	317
Zsuzsanna Trón: The Prospect of Hungarian Agricultural from the aspect of the EU Enlargement.....	331
György Kajati: The international electric power-trade in the UCTE-system, with particular regard along the borders of the CENTREL-countries.....	344
Zsolt Radics: The organization of the Central-European foreign trade after the change of regime.....	353
Antal Tóth: Criminal Geographical Study of Illegal Activities Revealed by the Border Guards (1990-2001).....	374